

Minnesanteckningar Sidfjärden 2015-06-13. Ett första informationsmöte för det tvååriga projektet.

Plats, IOGT-NTOs lokal Västernäs, Älmsta.

Deltagare: Se närvarolista.

Presentation av Sportfiskarna som organisation, rekryteringsproblematiken för kustfisk och Sportfiskarnas arbete med att återskapa och restaurera kustnära lekområden för fisk. Presentation av några projekt som Sportfiskarna genomfört. Detta för att visa olika exempel på åtgärder och för att visa på att Sportfiskarna besitter kunskap, kompetens och kapacitet att bedriva stora naturvårdsprojekt likt detta projekt.

Projektet har full finansiering och löper under 2015 och 2016. Syftet är att kartlägga de åtgärder som är möjliga att genomföra och sedan söka vattendom för projektet i mark och miljödomstolen. De praktiska åtgärderna kommer därmed inte att genomföras förrän tidigast under 2017.

Sportfiskarna har under våren tittat närmare på området för att se vilka åtgärder som är lämplig att genomföra. I nästa steg (höst) kommer dessa idéer att presenteras och diskuteras med markägarna.

Några av idéerna är att ta fram strandängar, höja sjöarna uppströms för att få en större vattenvolym, höja Sidfjärden något, muddra vassrotfilt i Sidfjärden för att sammanbinda och förstora befintliga vattenspeglar och att skapa fria vandringsvägar upp i vattendraget mellan Vikarsjön och Sidfjärden.

Sportfiskarna har varit i kontakt med Försvarsmakten och informera dem om projektet och de är positiva till åtgärder. Dock lite kinkigt med tillgängligheten (fågeltorn, parkering osv). Möte med försvarsmakten efter sommaren.

Frågor som ställdes under mötet:

Olägenheter i samband med projektet, lukt och hantering av massorna?

- Massorna kan exempelvis användas till att göra öar i sjön. Annars deponi i närheten. I princip omöjligt att transportera bort materialet då detta kostar stora summor. Lukta brukar det inte göra, men det kan så klart bli lera på närliggande vägar och liknande. Dock kommer projektet sannolikt leda till mindre svavellukt under vintern då en större sammanhängande vattenmassa leder till mindre risk för kvävning. Maskinerna låter.

När genomförs denna typ av arbete?

- Augusti-oktober. Hänsyn till naturvärden, häckande fåglar, yngel och grodor. Semestertider.

Jag har hört att det ska inventeras vid sjöarna. Vad och kan vi ta del av resultatet?

- Självklart kommer ni att få ta del av resultatet. Bill Douhan från Roslagens Ornitologiska Förening (ROF) genomför en fågelinventering. Kristoffer Stighäll, också från ROF, men även botaniker och i sin profession naturvårdare kommer inventera växter i området. Syften med båda inventeringarna är att kartlägga vad som finns nu och om det är några arter som kan komma att påverkas negativt av åtgärden. Naturvatten i Roslagen kommer att ta vattenprover för att analysera näringsämnen och syrgashalt. De kommer också ta så kallade sedimentproppar för att mäta mängden fosfor i sedimenten. Detta är viktigt för att avgöra hur stor den interna belastningen är. Alltså hur mycket fosfor som frisläpps vid syrebrist.
- Dykkartering av alger kommer genomföras i Sidfjärden. Kan finnas rödlistade ovanliga kransalger i denna typ av isolerade miljöer.

Vad händer med Sidfjärden och sjöarna mer konkret? Vad är er vision mer konkret?

- Höja Sidfjärden 1-2 dm → mer vatten → håller mer syre. Öppna upp mellan vattenspeglar. Befintlig betesmark finns, stängsla och öppna upp större bete → blå bård, öppen mark → produktivt för samtliga organismer. Fri vandringsväg för fisk vidare uppströms Sidfjärden → gynnar andra arter som mört, lake, id osv. Potentiellt även öring och nejonöga om avrinningen kan förlängas under längre tid av året. Höja Vikarsjön och Kammarsjön → mer vatten, bättre syreförhållanden, ökad lek- och levnadsmiljö. Detta är en sammanfattad vision. Dock, och viktigt att ta med sig. Det är markägarna som bestämmer vad som får göras. Sportfiskarna är bara ert redskap till nå slutmålet.
- En markägare informerar om att det finns en problematik med åkermark uppströms Kammarsjön som svämmas över vid högflöden och den kan bara brukas när det är lågvatten. Skulle potentiellt kunna använda massorna som blir av från Sidfjärden för att säkra åkrarna. Krävs mer detaljerad kommunikation och projektering innan man är klar.

Kommer det att rensa vass vid Sidfjärden?

- Det kommer att rensas en del vass i samband med sammankoppling mellan vattenspeglarna. Gräva bort rotfilten krävs, har blivit väldigt stabilt → växer träd. Micke trycker för att han jobbar med det biologiska värdet men så klart viktigt att de boende lyfter fram sina åsikter och att de inte ska skämmas för att de vill ha en estetiskt mer tilltalande utsikt eller liknande. Viktigt att vi försöker väva ihop alla intressen som är positiva för området. Dock inga badstränder och båtramper och liknande.

Hur är det med näringsretentionen.

- Problematiken med fosfor vintertid → fosfor lämnar järn i botten och binds till vätemolekylerna → transport nedströms → övergödning i Östersjön. Detta kommer att bli bättre vid bättre genomströmning och större vattenpelare.

Hur kommer vattenhöjning påverka vattendragen uppströms?

- Höjning av Sidfjärden påverkar bara Sidfjärden. Grundvattnet kommer inte påverkas nämnvärt. Höjning av Vikar- och Kammarsjön → markerna vidare uppströms kommer att påverkas. Krävs mer omfattande utredningar för att kartlägga detta.

Kan man inte plantera in karpar i stället?

- Karpar är ganska värdelösa i detta sammanhang. Gräskarp i rätt mängd och rätt mängd vatten fungerar det. Krävs dock ofantliga mängder för en sjö som Sidfjärden. De är dessutom inte vassrötterna.

Kommentarer

- Sportfiskarna påpekar att de inte någon baktanke med att detta ska bli något fiskevatten. Vi vill återskapa en miljö som blivit förstörd. Detta kan i slutänden leda till bättre fiske på kusten, men absolut inget fiske i sjöarna.
- Granöströmmen har tidigare rensas med medel från Roslagens Sparbank.
- Det känns som att det är ett genuint intresse, inga negativa synpunkter.

Vad är nästa steg?

- Efter semestern kommer markägarkontakter tas för att utreda vilka som berörs och vad det finns för önskemål och synpunkter. Alltså en avstämning med samtliga. Jobba på att sammanställa allting under hösten. Nyckelpersoner alltid bäst att träffa öga för öga, kolla på markerna och diskutera lösningar och problem.
- Ulf har skapat en FB-sida, Sidfjärdens Facebookgrupp och en hemsida för projektet. www.sidfjarden.se. Där kommer löpande information ges. Osäkert om detta kan administreras och ansvaras av Sportfiskarna, men detta kan fungera som en bra plattform för området.
- Militärområdena används som promenadstråk i stor omfattning. Möjligheten att tillgängliggöra marken är av stort intresse, dock är militären något skeptisk till detta. Frågan tas med till höstens möte med militären

Närvarolista

Namn	Telefon	Fastighet
Ulf Jegander	0176-54070	Rangarnö 1:12
Siv Jegander		
Ingrid Warnelid	070-690 63 61	Granö 1:51
Anders Hansson	070-557 74 41	Rangarnö 1:31

Lars Nordbäck	073-962 02 04	Granö 1:53
Liselotte Petersson	073-412 66 05	Granö 1:48
Marie-Louise Nordbäck	070-639 83 71	Svanö 1:53
Kicki Svärth	070-716 77 57	Rangarnö 1:74
Karl Wallenberg	070-768 63 43	Granö 1:63
Solweig Elofsson		
Mikael Billing	073-619 99 90	Noret ?
Claes Karlsson	070-417 04 07	Senneby 6:6
Per Wale	070-593 69 83	Noret 1:20
Gustav Wahlgren		Östernäs 2:10
Christer Andersson	073-677 81 13	Noret 1:22
Thomas Österlund	072-538 33 83	Rangarnö 1:11
Björn och Susie Skogström	070-456 37 61	Rangarnö3:10
Göran Bylund	070-540 35 94	Rangarnö 2:5
Hans-Åke Sperne	070-832 43 26	Senneby ?
Fredrik Reinsson	070-341 27 62	Senneby
Lennart Reinsson	0176-508 97	Senneby
Ingemar Svärth	070-668 76 46	Rangarnö 1:64
Brittinger Halvouteu	073-747 28 87	Östernäs
Tobias Nilsson		Norrtälje Naturvårdsstiftelse
Micael Söderman	08-410 80 625	Sportfiskarna
Rikard Gustavsson		Sportfiskarna